

Helsingfors Diakonissanstalt

150 ÅR

Jyrki Paaskoski

Konstnärinnan Dagny Furuhjelm målade 1898 ett porträtt av änkeöverstinnan Aurora Karamzin (1808–1902).

Grundandet av Helsingfors Diakonissanstalt 1867 var en följd av den tragedi som utspelades den första vintern under de stora hungeråren; försvagade av hunger började finländare dö i farsoter. Någon motsvarande situation hade man inte haft i Finland på närmare tvåhundra år. I krisens stund tog änkeöverstinnan Aurora Karamzin initiativet till att hjälpa de nödlidande. Här började Helsingfors Diakonissanstalts historia.

150 år senare har Helsingfors Diakonissantalt som uppgift att ge var och en möjlighet att leva ett mänskligt liv. Enbart service räcker inte, man behöver medmänniskor. Speciellt för de som har det svårast är det viktigt att få stöd av en gemenskap.

Stiftelsen och dess dotterbolag producerar mångsidiga social- och hälsovårdstjänster. Helsingfors Diakonissanstalt är specialiserade på att producera tjänster för krävande specialgrupper. Dessa utvecklar vi fördomsfritt med klienter och samarbetspartners. Medborgaraktivitet har en stor del i all vår verksamhet.

HELSINGFORS FÅR EN DIAKONISSANSTALT

När Helsingfors Diakonissanstalt grundades år 1867, var storfurstendömet Finland en del av det ryska kejsardömet, städer var små och största delen av befolkningen fick sin utkomst av jordbruket. Staten erbjöd inga samhällstjänster, vare sig det gällde socialskydd, hälsovård eller sjukvård. Kyrkan, kommunerna, församlingarna och släkten var de instanser som tog hand om barn, äldre, handikappade och andra nödställda.

da. Som ett resultat av industrialiseringen växte storfurstendömet Helsingfors kraftigt under den senare delen av 1800-talet.

I stadsdelarna Röddbergen, Skatudden, Sörnäs, Berghäll och Alphyddan byggdes hyreskaserner där arbetarbefolkningen bodde både trångt och anspråkslöst. Under åren 1866–1868 dukade 150 000 människor i Finland under i hunger och farsoter. Helsingfors Diakonissanstalt grundades för att avhjälpa den akuta nöden vid denna tid. Anstaltens verksamhet fick sin början med ett litet sjukhus på Unionsgatan. Här vårdades medellösa kvinnor och barn vilka insjuknat i tyfus.

I mitten av bilden till höger syns Diakonissanstaltens första verksamhetsställe i Unionsgatan. Bilden är tagen 1866.

Syster Amanda (1830–1871) fungerade som anstaltens första föreståndarinna 1867–1871.

Emma Wichman (1836–1900), som sitter i mitten, vigdes till Helsingfors Diakonissanstalts första diakonissa 1873. Förebilden till dräkterna kom från diakonissanstalten i S:t Petersburg och den diakonissdräkt som användes där.

Vid anstaltens sjukhus hade flera av landets bästa läkare mottagning. Dotterbolaget Diacor Ab svarade för sjukhusverksamheten på 2000-talet.

En provsyster läser för patienterna och en diakonissa håller dem sällskap medan hon sticker. Till anstaltens sjukhus antogs under de första åren endast kvinnor. Sjukhuset var det största privatsjukhuset i Finland.

Helsingfors Diakonissanstalt grundades av Aurora Karamzin, en välsituerad adelsdam, som fått intryck av diakonissanstalernas arbete i Tyskland. Hon hade också besökt diakonissanstalerna i de nordiska länderna och i Rysslands huvudstad S:t Petersburg. Hon var övertygad om, att en dylik anstalt också skulle behövas i Finland. Den viktigaste förebilden blev diakonissan-

stalten i Kaiserswerth, där det fanns undervisnings-sjukhus, skolor, samt skyddshem för kvinnor och befriade fångar. Denna anstalt var grundad av Theodor och Friederike Fliedner. Helsingfors Diakonissanstalts första, endast deltidsanställda föreståndare var medic-neprofessor Otto E.A. Hjelt, och anstaltens första fö-reståndarinna var diakonissan Amanda Cajander, som

På anstalten gavs undervisning i sjukvård ända från början av verksamheten. Bilden är från 1910-talet. Föreståndarinnan Hanna Masalin (1924–1937) lärde eleverna att lägga förband på armar och ben.

Helsingfors Diakonissanstalts nya byggnad färdigställdes 1897. Dess förebild var europeiska diakonissanstalter. Byggnaden bestod av sjukhuset, systerhemmet och kyrkan. Kyrkan är numera den enda som fortfarande används i sitt ursprungliga syfte.

hade fått sin utbildning vid det Evangeliska Hospitalet i S:t Petersburg.

Diakonissanstaltens första verksamhetsår var förhållandevis anspråkslösa. År 1875 köpte Aurora Karamzin ett stenhus på Skatudden i Helsingfors. Hit kunde nu både sjukhuset och systerhemmet flytta. I dessa utrymmen verkade diakonissanstalten ända fram till år 1897. Då kunde man ta i bruk det nyuppförda sjukhuset, kyrkan och systerhemmet, beläget i stadsdelen Alphyddan (nu förtiden Berghäll).

År 1883 valdes Sofia Karolina (Lina) Snellman till ny föreståndarinna. Hon hade fått sin utbildning vid

Diakonissanstalten i Stockholm. Under hennes tid som föreståndarinna växte diakoniarbetet och många nya elever anslöt sig till anstalten. Till sin hjälp fick syster Lina pastor C. G. Olsoni, som valdes till anstaltens första ordinarie föreståndare. Under samma tid stabiliserades ordningen med systerhem enligt modell från Kaiserswerth. Enligt denna modell, bestod systerhemmet av elever, provsysstrar och diakonissor. Hemmets ”far” var pastor Olsoni, och dess ”mor” var syster Lina.

Vid sekelskiftet började både församlingar och kristna organisationer anställa diakonissor. År 1879 anställdes den första församlingsdiakonissan Cecilia Blomqvist

En av Diakonissanstaltens uppgifter redan vid verksamhetens början var barnskydd. I Helsingfors och Esbo skaffades lokaler för två barnhem på 1910-talet. Diakonissanstalten har fortfarande verksamhet på båda ställena.

Tyska trupper och diakonissanstaltens personal 1918.

Utöver det egna sjukhuset utgjorde församlingarna ett viktigt arbetsfält. Till systrarnas arbetsuppgifter hörde hembesök. På bilden Ester Sårs hos en patient på 1920-talet.

av församlingen i Raumo. Fyra år senare startade hon Helsingfors Stadsmission i stadsdelen Rödbergen i Helsingfors. Fram till år 1917 fanns ungefär 200 systrar inskrivna i diakonissanstalens böcker. Hälften av dem var diakonissor, de övriga var provsystrar och elever.

TIDEN FÖR FINLANDS SJÄLVSTÄNDIGHET OCH ÅREN EFTER INBÖRDESKRIGET

I efterdyningarna av oktoberrevolutionen i Ryssland fick Finland sin självständighet den 6 december 1917. I politiskt hänseende var finländarna uppdelade i två läger; de röda som ville revolution och de vita som stödde den rådande samhällsordningen. Detta resulterade i ett inbördeskrig som utbröt i slutet av januari 1918. Frontlinjen gick rakt genom södra Finland, från Björneborg via Tammerfors och Lahtis till Viborg. Diakonissanstalten befann sig på det röda Finlands område. Postgången fungerade inte, och anstaltens ledning kunde inte hålla kontakt med systrarna ute i församlingarna. Dessa fick lova att klara sig på egen hand, under ställvis mycket svåra förhållanden. Allra svårast var det för de församlingssystrar som fanns på de rödas sida och som samtidigt ville hjälpa alla nödställda.

Diakonissanstaltens kvarter blev skådeplats för krigshandlingar i april 1918. Tyska trupper som kommit för att stöda de vita inledde en offensiv i anstaltens näromgivning, och de röda gick till motattack. Många civila sökte sig till Diakonissanstalten för att få skydd undan striderna. Men hit kom också ett stort antal sårade; tyskar, vita och röda. Efter kriget fungerade Diakonissanstaltens sjukhus också som tyskarnas krigssjukhus.

Två små pojkar som behövde tillfällig vård år 1927 blev ett impuls att starta ett arbete bland handikappade. Rinnehemmet grundades för ändamålet. Hemmet flyttade senare till Esbo.

Inbördeskrigets efterspel syntes också i fånglägren. Där fanns 80 000 män, kvinnor och barn inspärrade. Av dessa dog ca.12–14 000 till följd av hunger och epidemier, men också genom arkebusering. De största fånglägren fanns i Tavastehus, på Sveaborg och i Ekenäs. I det sistnämnda lägret arbetade också några av Diakonissanstaltens systrar.

När landet blivit självständigt, inriktade sig Diakonissanstalten mot nya områden och uppdrag. En av de viktigaste nya arbetsformerna var arbetet bland utvecklingsstörda. Detta arbete inleddes i slutet av 1920-talet. För ändamålet grundades en vårdinrättning som fick namnet Rinnehemmet. Strax innan vinterkriget bröt ut i november 1939, flyttade Rinnehemmets boende och vårdare från Helsingfors till jordbrukslägenheten Skogby i Esbo. Skogby hade införskaffats

med tanke på Rinnehemmets verksamhet. Ännu idag verkar Rinnehemmet på samma plats.

När sjuksköterskeutbildningen år 1929 förenhetligades på riksplanet, blev Diakonissanstalten tvungen att se över innehållet i den egna sjuksköterske-dia-koniss-utbildningen, vilken grundade sig på kristna värden och värderingar. År 1932 beviljade myndigheterna Diakonissanstalten rättigheter att upprätthålla en egen sjukvårdsläroanstalt. Vid sidan om sjuksköterskeutbildningen fick man också tillstånd att bedriva en vårdutbildning med fokus på själavårdsarbete i församlingarna. Denna linje fick dock ingen märkbar uppskattning, och den avslutades därför år 1937.

Sjukhuset fungerade under andra världskriget som militärsjukhus (1939–1940 och 1941–1944).

VINTERKRIGET OCH FORTSÄTTNINGSKRIGET

I slutet av november 1939 anfalls Finland av Sovjetunionen och vinterkriget utbröt. Kriget pågick till mars 1940 då Finland var tvunget att avstå betydande landområden. Under krigstiden arbetade Diakonissanstaltens systrar som sjuksköterskor nära frontlinjen. De arbetade vid fältsjukhus, på specialtåg som transporterade sårade soldater samt vid krigssjukhus runt om i Finland. De flesta systrarna fortsatte likväl sitt arbete ute i församlingarna. Där deltog de i hälsovårds-

och själavårdsarbete bland dem som evakuerats undan krigshandlingarna.

Efter vinterkriget följde en kort tid av fred. Sommaren 1941 utbröt fortsättningskriget där Finland i förbund med Tyskland krigade mot Sovjetunionen. Alldeles som under vinterkriget arbetade systrarna med vård av sårade runtom i Finland och även i det ockuperade Fjärr-Karelen. Dessutom fanns några systrar i arbete vid fängelsesjukhusen och vid tyskarnas krigssjukhus i Norra Finland. De flesta systrarna fanns dock i församlingsarbete runt om i Finland, endast de ledande systerarna och eleverna fanns kvar på anstalten i Helsingfors.

De tunga krigsåren förändrade Diakonissanstalten inifrån. En återvänder till fredstida förhållanden visade sig svår, både för anstaltens ledning och för de systrar som återvände hem efter sin krigskommendering. Många diakonissor började kritisera det hierarkiska och styva system som rådde på systerhemmet. Man ifrågasatte den dåliga lönen, klädnormerna och mycket annat. Efter kriget var det många som lämnade Diakonissanstaltens systergemenskap. Efter att kyrkan fick sin pensionslagstiftning år 1959, inverkade också detta till upplösningen av moderhussystemet.

VÄLFÄRDSSTATEN OCH DIAKONIN

I det efterkrigstida Finland började man bygga upp en välfärdsstat. Enligt denna skulle staten bära ansvar för hela befolkningens välfärd, också för de allra mest utsatta befolkningsgrupperna. Lagstiftningsvägen tog staten ansvar för de av socialvårdens områden vilka tidigare sköts av den evangelisk-lutherska kyrkan eller andra kristna organisationer och stiftelser, samt av andra hjälp- och välgörenhetsorganisationer.

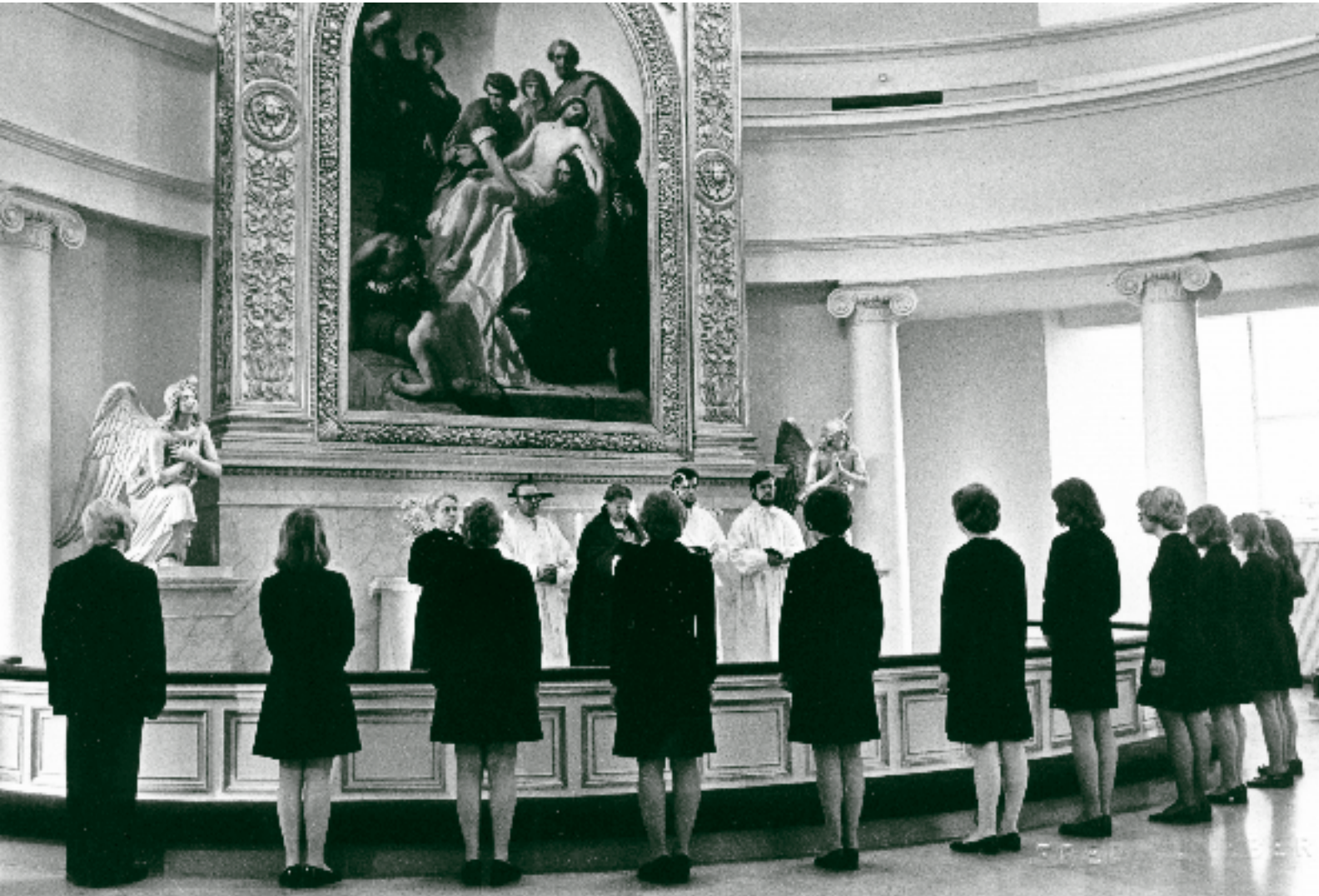

Diakonissorna vigdes till tjänst i anstaltens kyrka fram till 1953. År 1949 utfördes uppdraget av Edvin Wirén, föreståndare för anstalten. Diakoniyrkes-högskolan har utbildat diakonissor sedan 2000.

För en aktör i likhet med Helsingfors Diakonissanstalt innebar byggandet av välfärdsstaten en identitetskris, som man slutgiltigt kom tillrätta med från först på 1980-talet. Anstaltens ledning upplevde situationen så, att det hjälparbete som de kristna organisationerna utförde förpassades ut i marginalen.

I den folkhälsolag som stiftades 1972 koncentrerades sjukvården till hälsocentralerna, och församlingarnas sjukvårdsutbildade diakonissor framtogs rätten att utföra sjukvårdsarbete. De fick enbart utöva omsorgs- och själavårdsarbete.

Denna situation tvingade anstalten att förnya sin diakonissutbildning. Vid sidan av denna startade man

Diakonissanstalten utbildade endast kvinnor fram till 1972. Då antogs även män till utbildningen till församlingskurator. De första kuratorerna vigdes till tjänst 1974.

dessutom år 1972 en församlingskuratorlinje. Tyngdpunkten i den församlingskuratorutbildningen låg på mentalvårdsarbete och själavård. Dessutom startade man år 1975 en utbildning för vårdare av utvecklingsstörda.

Att välfärdsstaten stärktes, var i sig en god och betydelsefull sak, men inom Diakonissanstaltens ledning väckte denna utveckling allvarliga farhågor. Under 1970-talet tvingades många privatsjukhus att lägga ner

sin verksamhet, och Diakonissanstalten fruktade att dess sjukhus skulle "socialiseras" i takt med den politiska vänsterns ökade makt. Oron visade sig likväl vara obefogad.

Diakonissanstaltens viktigaste projekt under 1960-talet bestod av äldreomsorgsarbete och barnskyddsarbete. Anstalten byggde bostäder för sina egna pensionerade diakonissor och för andra betalande kunder. Också för de barnhem som grundats på 1910-talet i Sockenbacka

och på Pellas i Esbo uppfördes nya och ändamålsenliga fastigheter. Diakonissanstaltens dåvarande direktor Matti Ojala använde gärna begreppet "anstaltsdiakoni", för att man strävade till att koncentrera verksamheten inom de egna fastigheterna. Därutöver tog man inte några som helst initiativ till att hjälpa de allra mest utsatta, sådana som bostadslösa alkoholister. Den uppgiften överlät man medvetet åt kommunala och andra aktörer.

Diakonissanstaltens ekonomiska situation förbättrades märkbart under 1970- och 1980-talet. Man lade tyngdpunkten vid att expandera inom affärsverksamheten med fastigheter samt att utveckla och förstärka arbetshälsövrården. Inom vardera delområdet skördade man framgångar. Speciellt betydelsefullt blev inköpet av läkarstationen Lauttasaaren Tutkimuskeskus. Tillsammans med anstaltens övriga läkarstationer kom dessa att bilda dotterbolaget Diacor Oy. Diakonissanstaltens sjukhusverksamhet införlivades senare i detta dotterbolag.

DIAKONIPROJEKTENS TID

Anstaltsdiakonin blev föremål för stark kritik under den senare hälften av 1970-talet. Enligt många åsikt, borde Diakonissanstalten mera aktivt ta del i hjälparbetet för de allra mest nödlidande. En förändring skedde, då Tapani Vuorela blev stiftelsens direktor. Under hans tid startade de s.k. diakoniprojekten, vilka riktade sig till de grupper som saknade tillgång till social service. Målsättningen var, att tillsammans med olika samarbetspartners åstadkomma snabba förändringar. På 1990-talet gick dessa projekt under benämningen "radikal diakoni" eller "kämpande diakoni."

De först diakoniprojekten riktade sig till bostadslösa alkoholister. För dessa ordnade man dagverksamhet och

I en villa i Sockenbacka, som tidigare inhytt ett barnhem, öppnades sommaren 1988 ett dagcenter för bostadslösa alkoholiserade män. Den till höger stående Sakari Selin, som ledde projektet, var senare med om att inleda även andra diakoniprojekt.

själavårdstjänster. På 1990-talet utvidgade man arbetet bland alkoholister genom att grunda ett äldreomsorgshem med 14 platser. Hemmet fanns i anslutning till diakonissanstalten, och man behövde inte förbinda sig till att avstå från rusmedel för att få bo där. Diakonissanstalten fortsatte på samma linje, då man inrättade en liknande boendeenhet i Östra Helsingfors. I fortsättningen utvidgade man projektverksamheten till att gälla prostituerade, torterade flyktingar och bostadslösa kvinnor.

I mitten av 1990-talet ökade drogmissbruket på ett alarmerande sätt inom huvudstadsregionen. Diakonissanstalten hade öppnat sin första egna narkomanvårdsenhet, Pellas i Esbo år 1992. Vid Tavastvägens Kurva i

Missionsverksamheten har förändrats till utvecklingssamarbete som stärker kunnandet i södra Afrika. Som ett resultat av samarbetet med ELCIN-kyrkan har unga fått yrkesutbildning. Till hjälp för äldre utbildades frivilliga hemvårdare. Till vänster pastor Josef Ngula och till höger pastor Justina Shilongo.

Helsingfors öppnade man år 1997 en serviceenhet för narkomaner och deras anhöriga. Denna enhet erbjöd service dygnet runt. Båda dessa projekt förverkligades i samarbete med myndigheterna och kommunerna i huvudstadsregionen. I början av 2000 -talet var Diakonissanstalten den största producenten av specialiserade tjänster för narkotikamissbrukare.

Helsingfors Diakonissanstalt har haft internationella projekt i samarbete med Finlands evangelisk-lut-

terska kyrka och Finska Missionssällskapet, i synnerhet i länderna i södra Afrika. Under 1990-talet och i början av 2000-talet tog sig dessa förbindelser uttryck i intensiva diakoniprojekt. Ett av de mest framgångsrika var CUAHA (Churches United against HIV and AIDS) som förverkligades åren 2002–2007. Det var ett ekumeniskt samarbete mellan afrikanska och finländska kyrkor och kristna organisationer. Med hjälp av upplysningsprogram strävade man till att bekämpa

HIV-epidemier och AIDS. På initiativ av Namibias evangelisk-lutherska kyrka startade man ett projekt kring stadsdiakoni kallat ”Diakonia in the City”. Målsättningen var att hjälpa människorna i Windhoeks slumområden att få bättre grepp om sina liv och att bära ett socialt ansvar också för sina närmaste.

DIAKONIYRKESHÖGSKOLAN DIK OCH FINLANDS DIAKONIINSTITUT

Förändringar i utbildningssystemet inverkade också på Diakoniinstitutets utbildningsutbud. Utbildningen av sjukskötare / diakonissor överfördes till Yrkeshögskolan DIAK som efter en provotid fick permanent tillstånd år 1999. DIAK är en kyrklig yrkeshögskola som bedriver verksamhet i olika delar av landet. Verksamhetsenheterna i södra Finland sammanslogs i början av år 2016, och man kunde inleda verksamheten i nya och tidsenliga utrymmen i Fiskehamnen i Helsingfors.

Diakonissanstalten påbörjade utbildningen av hjälpskötare år 1957. Under decenniernas gång ändrades yrkesbenämningen till närvårdare, och utbildningen blev innehållsmässigt mångsidigare. Närvårdarutbildningen blev ett betydande utbildningsområde för Diakoniinstitutet. Institutets nybyggnad stod färdig våren 1991 i Alpgatans kvarter, och kunde därmed erbjuda tidsenliga utrymmen. Man började erbjuda närvårdarutbildning för personer med invandrarbakgrund. Den första kursen av detta slag utexaminerades år 1995. Undervisningsministeriet belönade Diakoniinstitutes långsiktiga arbete med ett resultatbaserat pris samt med ett kvalitetspris för yrkesutbildning.

De första invandrarstuderandena påbörjade sina studier till närvårdare vid Helsingfors Diakoniinstitut 1994.

I början av 2017 grundades det riksomfattade Finlands Diakoniinstitut. Det nya institutet är sammansatt av Helsingfors Diakoniinstitut, Lahden Diakonian Instituutti och Oulun Diakoniaopisto. Som ett resultat av denna sammanslagning uppstod ett aktiebolag som ger yrkeskompetens för 2000 studerande inom området för vård, hälsa och välfärd. Sammanslagningen av diakoniinstituterna var en betydande milstolpe i Stiftelsen Helsingfors Diakonissanstalts utbildningsverksamhet.

EN FOLKRÖRELSE FÖR MEDKÄNSLA

Vid millenniumskiftet hade det finländska välfärdssamhället råkat i svårigheter. De social- och hälsovårdstjänster som upprätthölls med skattemedel fungerade inte längre tillfredsställande, trots att kostnaderna ökade i allt

snabbare takt. Kommunerna fick rätt att lägga ut sin lagstadagade service på entreprenad till privata aktörer inom vård och omsorg. Diakonissanstalten, under ledning av sin nya direktor Antti Lemmetyinen, profilerade sig som Finlands första samhällseliga koncern inom social- och hälsovårdsområdet. Ett sådant företag strävar till att öka samhällets välfärd, att lösa samhällseliga problem, samtidigt som dess vinstmaximering är begränsad. Helsingfors Diakonissanstalt var nu inte längre ett slumpmässigt komplement till socialskyddets tjänster, snarare hade man blivit en del av den servicekedja som välfärdssamhället erbjuder.

Lemmetyinen ville grunda en värdebaserad folkrelse kring Diakonissanstaltens gemenskap. Man utvecklade s.k. hybridmodeller, bestående av en vårdande gemenskap och engagerade frivilliga medarbetare i samråd med olika serviceproducenter. Denna modell användes t.ex. i det uppsökande ungdomsarbete som går under namnet Vamos. Det är ett arbete som hjälper marginaliserade unga, vilka inte annars kan tillgodogöra sig samhällets service. Samma koncept har också kunnat tillämpas inom uppsökande äldrearbete.

Våren 2007 riktades Diakonissanstaltens uppmärksamhet mot de romska tiggare som började synas i gatubilden. Deras extrema fattigdom och deras mänskliga nöd berörde på djupet. Under de följande åren växte denna grupp av människor, de utsatta EU-medborgarna. År 2011 samlade Diakonissanstalten, Helsingfors stad och Helsingfors församlingarnas samfällighet sina krafter och öppnade dagcentret Hirundo för denna befolkningsgrupp.

Under år 2015 uppstod den största flyktingkrisen i Europas historia sedan andra världskriget. Trots att den största delen av flyktingströmmen stannade nära sina hemländer i väntan på att situationen skulle klarna, så var det många som sökte sin väg till Europas nordligaste delar. Under hösten 2015 anlände 32 500 asylsökande flyktingar till Finland. Av dessa var ca. 3000 minderåriga som kommit hit utan sina föräldrar. På myndigheternas önskan mottog diakonissanstalten 140 barn, vilka placerades i anstaltens verksamhetscentrum i Esbo och Helsingfors.

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN

År 2012 valdes Olli Holmström till ny direktor för Stiftelsen Helsingfors Diakonissanstalt. Till hans centrala uppdrag hör att följa utvecklingen gällande förnyandet av social- och hälsovårdens organisation i vårt land. Reformens målsättning har varit att minska skillnaderna i utbudet av social- och hälsovårdstjänster samt att öka rättvisan och tillgängligheten i utbudet av

Helsingfors Diakonissanstalts dotterbolag Hoiva Oy gjorde ett servicelöfte: "Ingen lämnas ensam". De gemensamma musikstunderna samlade invånare i serviceboende, deras anhöriga, personal och frivilliga tillsammans.

Tarja Jalli, som organiserar frivilligarbete, presenterade sommaren 2015 vid ett publikenemang på Narinken i Helsingfors vilka möjligheter diakonissanstaltens samhällsaktivitet erbjuder i form av människonära arbete. Grunden för verksamheten är förtroende och likvärdig interaktion mellan människor. Några specialkunskaper behövs inte.

tjänster. Med reformen strävar man dessutom till att dämpa kostnadsstegringen.

Beslutsfattandet gällande reformen har varit mycket besvärligt, något som också medfört bekymmer för Helsingfors Diakonissanstalt. Det är likväl uppenbart, att lösningen av social- och hälsovårdsreformens lagstiftning och finansiering kommer att ha betydande

följder för anstaltens verksamhetsfält och dess lönsamhet. Reformen utmanar den privata sektorns-, och den s.k. tredje sektorns aktörer, samtidigt som den erbjuder möjligheter till nya och innovativa alternativ. Hörnstenen i Helsingfors Diakonissanstalts arbete kommer dock alltjämt att utgöras av den kristna kärleken till nästan och av ett oförväget diakoniarbete.

DIAKONI – ETT FÖRÄNDERLIGT ARBETSFÄLT

Under Helsingfors Diakonissanstalts 150-åriga historia, har man kunnat uppleva både uppgång och nedgång i diakoniarbetet. Den första uppgångsperioden upplevde man i början på 1900-talet när anstalten fick en stor mängd nya elever. Den andra gynnsamma perioden var efterkrigstiden då kyrkan och församlingarna tog diakoniarbetet till sig.

Den tredje uppgången i slutet av 1980-talet föregicks av den djupaste vågdamen i diakonins historia.

Det var en tid när Helsingfors Diakonissanstalt drogs sig inom sina väggar och inte deltog i den samhälleliga debatten. Denna period följdes av en snabb vändning, och till den fjärde uppgångsperioden kom man genom den s.k. radikala diakonin.

Samma vision av diakonin har följt med in på 2010-talet, även om det omgivande verksamhetsfältet har förändrats. Den kristna värdegrunden och den barmhärtige samaritens exempel förpliktigar Helsingfors Diakonissanstalt och dess medarbetare. Diakoniarbetet skall nå ut till de platser där människans nöd, hennes förnedring och hennes lidande är som störst. Då kan visionen om en människovärdig morgondag bli verklighet för alla.

Alla är välkomna till anstaltens lättillgängliga avgiftsfria kultur-, motions- och konstevenemang.

HELSINGFORS DIAKONISSANSTALT 150 ÅR

Text Jyrki Paaskoski
Text på bakpärmen och på sidan 2 Helsingfors Diakonissanstalt
Bildredaktör Jaana af Hällström
Grafisk formgivning Petteri Kivekäs
Översättning Karin Strandberg
Bildtexternas översättning Semantix Oy

Bilder Helsingfors Diakonissanstalts fotoarkiv, utom på sidorna
2 Pertti Nisonen
3 Eugen Hoffers, Helsingfors stadsmuseum
14 Susanna Kiuru
16 Markku Niskanen
17 Ella Saranpää
18 Anssi Pirttimäki

Pärmbild
Arbete i församling var, vid sidan om arbete på anstaltens sjukhus, ett centralt arbetsfält. Hade man en cykel gick det snabbare i församlingarna i landsbygden att ta sig fram till klienter. Två diakonissor på 1930-talet.

ISBN 798-951-37-7182-9

Utgivare: Stiftelsen Diakonissanstalten i Helsingfors sr
Förläggare: Edita Publishing Ab
Tryck: Bookwell Ltd, Porvoo 2017

Helsingfors Diakonissanstaltens verksamhet inleddes år 1867 med ett epidemisjukhus och med utbildning unga kvinnor till diakonissor. Deras uppgift var att hjälpa de nödlidande. Kärnan i verksamheten var redan då att göra modigt diakoniarbete.

Helsingfors Diakonissanstalt är en allmännyttig stiftelse, en modig och stark samhällspåverkare. Vi är sakkunniga speciellt när det gäller utsatta grupper i samhället. Vi skapar nya lösningsmodeller i synnerhet på de områden där människovärdet är hotat. Vår verksamhet styrs av kristen kärlek till nästan.